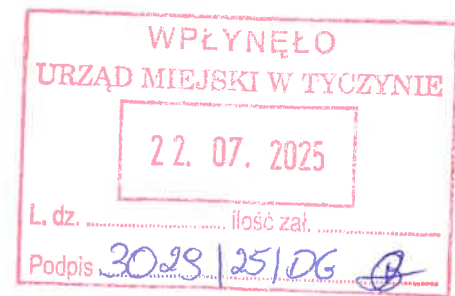

B.0046.2025

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W RZESZOWIE

LRZ.410.8.1.2025

Pan
Janusz Błotnicki
Burmistrz Tyczyna
Urząd Miejski w Tyczynie
ul. Rynek 18,
36-020 Tyczyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/050 – Realizacja przez samorządowe jednostki organizacyjne obowiązków
w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka
kontrolowana

Urząd Miejski w Tyczynie¹, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn.

Kierownik
jednostki
kontrolowanej

Janusz Błotnicki, Burmistrz Tyczyna², od 7 maja 2024 r.

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Janusz Skotnicki, od 19 listopada 2018 r. do 6 maja 2024 r.

Zakres
przedmiotowy
kontroli

1. Przygotowanie do realizacji obowiązków w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.
2. Prowadzenie działalności przy spełnianiu wymagań służących zapewnieniu dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.

Okres objęty
kontrolą

Od 1 stycznia 2019 r. do zakończenia czynności kontrolnych³.

Podstawa
prawna podjęcia
kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler

Wojciech Kajzar, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/40/2025 z 24 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 2-7)

¹ Dalej także: „Urząd”.

² Dalej: „Burmistrz”.

³ Czynności kontrolne zakończono 3 czerwca 2025 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, pomimo podjętych działań, które istotnie poprawiły stan dostępności Urzędu, nie zostały spełnione minimalne wymagania określone w art. 6 ustawy *o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*⁶ w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej.

Pozytywnie należy ocenić działania Burmistrza polegające na terminowym przekazaniu i opublikowaniu raportów o stanie zapewnienia dostępności jednostki oraz wyznaczeniu osoby pełniącej funkcję koordynatora do spraw dostępności⁷, której dane kontaktowe zamieszczono na stronie Biuletynu Informacji Publicznej⁸ Urzędu, należy jednak wskazać, że dane te były nieaktualne.

NIK pozytywnie ocenia wybudowanie pochylni dla osób mających trudności z poruszaniem się, przystosowanie toalety do potrzeb osób niepełnosprawnych, oznaczenie drzwi do pomieszczeń w alfabecie Braille'a oraz urządzenie stanowisk postojowych dla osób z niepełnosprawnościami.

Negatywnie NIK ocenia brak zapewnienia dostępności budynku Urzędu pod względem architektonicznym dla osób ze szczególnymi potrzebami, szczególnie dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz brak zapewnienia w tym względzie dostępu alternatywnego.

Negatywnie oceniono również brak określenia mierników realizacji zadań podejmowanych przez koordynatora oraz fakt, że deklaracje dostępności dla prowadzonych stron internetowych zawierały braki formalne, nie miały odpowiedniej struktury i nie były poddawane corocznym przeglądom oraz aktualizacji. Ponadto, w serwisie www.tyczyn.pl nie umieszczono odnośnika do deklaracji dostępności tej strony (co zostało skorygowane w trakcie kontroli). Na stronach internetowych Urzędu występowały utrudnienia mogące mieć wpływ na dogodne korzystanie z serwisów przez osoby ze szczególnymi potrzebami (brak dostępności cyfrowej niektórych ich elementów).

NIK negatywnie ocenia realizację zadań w obszarze dostępności informacyjno-komunikacyjnej. W Urzędzie, nie zainstalowano żadnego urządzenia do obsługi osób słabosłyszących, a także nie udostępniono informacji na temat rozkładu pomieszczeń w sposób dotykowy lub głosowy. Ponadto na stronach internetowych Urzędu nie zapewniono informacji o zakresie działalności Urzędu w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania.

Negatywna ocena dotyczy również nie określenia warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w treści jednej z badanych umów, zawartej z podmiotem prywatnym, dotyczącej realizacji zadań publicznych finansowanych z udziałem środków publicznych.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. *o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411), dalej: „UZD”.

⁷ Dalej także: „koordynator”.

⁸ Dalej także: „BIP”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Przygotowanie do realizacji obowiązków w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.
Opis stanu faktycznego	1.1. Stosownie do przepisu art. 14 ust. 1 i 2 UZD Burmistrz, zarządzeniem własnym nr 88.2020 z dnia 28 września 2020 r.,¹⁰ powołał trzyosobowy Zespół do spraw dostępności oraz wyznaczył osobę¹¹ do pełnienia funkcji koordynatora do spraw dostępności. Dane kontaktowe koordynatora zostały opublikowane¹² na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tyczynie¹³ wraz z informacją o zakresie jego zadań. Dane koordynatora, na dzień przeprowadzenia kontroli, nie zawierały aktualnych informacji co opisano w sekcji <i>Stwierdzone nieprawidłowości</i>. (akta kontroli str. 8-15) 1.2. W treści zarządzenia Burmistrza w sprawie wyznaczenia koordynatora ds. dostępności wskazano zadania koordynatora oraz Zespołu do spraw dostępności, do których należało w szczególności: 1) wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych na terenie Gminy Tyczyn; 2) przygotowanie i koordynacja planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez Urząd Miejski w Tyczynie oraz jednostki organizacyjne; 3) monitorowanie działalności Urzędu Miejskiego w Tyczynie oraz jednostek organizacyjnych w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Obowiązków i zadań koordynatora do spraw dostępności nie określono w zakresie czynności ustalonym dla osoby wyznaczonej do pełnienia funkcji koordynatora. Ponadto nie opracowano mierników służących do monitorowania (realizacji) wykonania ustawowych zadań przez koordynatora, co opisano w sekcji <i>Stwierdzone nieprawidłowości</i>. (akta kontroli str. 8-10) 1.3. Koordynator opracowywał i koordynował wdrożenie planów działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności Gminy Tyczyn osobom ze szczególnymi potrzebami. W Urzędzie opracowano następujące plany: – <i>plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności Gminy Tyczyn osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2020-2021</i>. Plan zakładał:

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Na podstawie art. 59 UZD w terminie do 30 września 2020 r. Burmistrz wyznacza co najmniej jedną osobę do pełnienia funkcji koordynatora do spraw dostępności.

¹¹ Zatrudnioną na stanowisku podinspektora w Urzędzie Miejskim w Tyczynie w Referacie Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich, podlegającą bezpośrednio Sekretarzowi Gminy. Osoba ta posiadała wykształcenie wyższe ekonomiczne oraz ukończyła liczne kursy i szkolenia w zakresie zapewnienia dostępności oraz obsługi klientów ze specjalnymi potrzebami.

¹² W dniu 28 września 2020 r.

¹³ <https://bip.tyczyn.pl>

udostępnienie danych kontaktowych koordynatora (wrzesień 2020 r.); sporządzenie planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności na lata 2020-2021 (październik 2020 r.); wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie architektonicznym, cyfrowym, informacyjno-komunikacyjnym (realizacja w całym okresie działania); przeprowadzenie analizy stanu obiektów Gminy Tyczyn pod względem ich dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami wynikającymi z ustawy (listopad/grudzień 2020 r.); dokonanie samooceny pod kątem sposobów dostosowania obiektów do minimalnych wymagań w zakresie dostępności; przeprowadzenie analizy w zakresie zapewnienia dostępności alternatywnej w Gminie Tyczyn w przypadku braku możliwości zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ze względu na ograniczenia techniczne i prawne (grudzień 2020 r./styczeń 2021 r.); monitorowanie działalności Gminy, o której mowa w art. 14 ust. 1 UZD w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (realizacja w całym okresie działania); uzyskanie danych zbiorczych do Raportu (luty 2021 r.); sporządzenie Raportu o stanie zapewnienia dostępności (w terminach przewidzianych w art. 11 UZD).

- *plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności Gminy Tyczyn osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2022-2024*, który zakładał: sporządzenie planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności na lata 2022-2024 (styczeń/luty 2022 r.); dostosowanie toalety na parterze budynku Urzędu dla osób ze szczególnymi potrzebami (do końca 2022 r.); oznakowanie drzwi do pomieszczeń budynku Urzędu w sposób czytelny dla osób ze szczególnymi potrzebami (do końca 2022 r.); dobudowanie schodów wraz z pochylnią zewnętrzną dla osób niepełnosprawnych (projekt do końca 2022 r., realizacja do końca 2023 r.).
- *plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności Gminy Tyczyn osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2024-2026*. W planie ujęto: sporządzenie planu działania na rzecz poprawy dostępności na lata 2022-2024 (styczeń/luty 2024 r.); dobudowanie schodów wraz z pochylnią zewnętrzną dla osób niepełnosprawnych (realizacja do końca 2024 r.); zakup pętli indukcyjnej przenośnej, podpisanie umowy dot. usług tłumacza języka migowego (do końca 2026 r.); oznakowanie korytarzy, pola uwagi (do końca 2025 r.).

Powyższe plany zostały zatwierdzone przez Burmistrza oraz udostępnione na stronie podmiotowej BIP Urzędu. Zaplanowano działania w zakresie poprawy realizacji zadań w zakresie dostępności. Plany nie zawierały analiz stanu zapewnienia dostępności oraz nie określały szczegółowego sposobu realizacji zadań tj. harmonogramów (etapów) działań, ram finansowych oraz źródeł ich finansowania. Nie uwzględniały ponadto zasięgania opinii osób ze szczególnymi potrzebami oraz współpracy z organizacjami takich osób w inwentaryzacji istniejących barier, nie przewidziano również udziału specjalistów do spraw planowania uniwersalnego przy realizacji poszczególnych działań. Za realizację zadań ujętych w planach odpowiadał Burmistrz lub koordynator i Zespół ds. dostępności oraz (w dwóch przypadkach) koordynator, Zespół oraz Administrator Systemu Informatycznego. Nie wskazano dat przygotowania oraz wdrożenia poszczególnych planów.

Burmistrz wyjaśnił, że przed opracowaniem planów działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności Gminy Tyczyn osobom ze szczególnymi potrzebami, sporządzano pisemne analizy stanu zapewnienia dostępności wraz z analizą potrzeb w oparciu o własne diagnozy. Sporządzony dokument pt.: „AUDYT analiza stanu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami wraz z analizą potrzeb” był konsultowany z Kierownikiem Środowiskowego Domu Samopomocy Społecznej w Tyczynie (placówką pobytu dziennego dla osób niepełnosprawnych ruchowo oraz z niepełnosprawnością intelektualną ze stopniem upośledzenia w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym). Ponadto, Gmina prowadziła konsultacje społeczne z mieszkańcami, które odbywały się w ramach spotkań społecznych organizowanych na terenie gminy. Konsultacje te miały charakter roboczy i odbywały się w formule otwartej, bez obowiązku sporządzania dokumentacji formalnej.

Burmistrz wyjaśnił również, że nie przygotowano odrębnych harmonogramów realizacji zadań dedykowanych osobom ze szczególnymi potrzebami w formie wyodrębnionych dokumentów. Działania zapewniające dostępność były uwzględniane w corocznych uchwałach budżetowych.

Burmistrz wyjaśnił ponadto, że wszystkie zadania ujęte w planach działania zostały zrealizowane z tym zastrzeżeniem, że ujęta w planie budowa pochylni zewnętrznej dla osób niepełnosprawnych jest w trakcie realizacji i zakończy się w drugim kwartale bieżącego roku.

(akta kontroli str. 22-26, 43-45)

W Urzędzie w oparciu o analizy własne przeprowadzono audyt funkcjonowania jednostki dotyczący planowanych działań w zakresie poprawy w obszarze dostępności architektonicznej, identyfikacji i usunięcia istniejących barier, poprawy dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz wprowadzenia racjonalnych usprawnień. Zdiagnozowano szereg barier¹⁴, m.in.:

- występowanie stopni i progów przy wejściu do budynku (zalecono budowę pochylni, która z poziomu chodnika umożliwi wjazd na parter);
- brak dostępu do informacji dotykowej (zalecenia obejmowały zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy, zainstalowanie tabliczek informacyjnych przy drzwiach w języku Braille’a);
- brak oznaczeń fakturowych na posadzce (należy oznaczyć główne ciągi komunikacyjne i skrzyżowania);
- brak oznaczeń symbolicznych np. piktogramów (zalecono wprowadzenie oznaczenia w postaci piktogramów);
- brak dostępu do pomieszczeń na wszystkich kondygnacjach (zalecono wprowadzenie odpowiednich procedur, aby możliwe było załatwienie sprawy w wydzielonym przystosowanym pomieszczeniu);
- brak recepcji/informacji (rekomendowano wydzielenie stanowiska do obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, do którego będą schodzić pracownicy);

¹⁴ W kontrolowanym okresie usunięto część barier: wybudowano i oddano do użytku pochylnię dla osób mających trudności z poruszaniem się, wykonano remont toalety na parterze budynku dostosowując ją do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz oznaczono pomieszczenia w alfabecie Braille’a.

- brak poręczy po obu stronach biegu schodowego;
- brak windy w budynku;
- brak toalet przystosowanych dla osób niepełnosprawnych na każdej kondygnacji budynku;
- brak tabliczek informacyjnych z numerem i opisem funkcji pomieszczeń;
- brak zainstalowanej pętli indukcyjnej.

(akta kontroli str. 27-42)

W Urzędzie nie wprowadzono pisemnych procedur obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, w których uregulowane zostały szczegółowe zasady obsługi osób mających trudności w poruszaniu się, osób z niepełnosprawnością wzroku, osób niedosłyszących i z trudnościami w komunikowaniu się oraz osób niesamodzielnych, starszych oraz z niepełnosprawnością intelektualną. Burmistrz wyjaśnił, że ustawa *o zapewnianiu dostępności* nie nakłada bezpośrednio obowiązku sformułowania procedur obsługi osób ze szczególnymi potrzebami na piśmie, procedura jest opracowana organizacyjnie, a pracownicy są przeszkoleni w zakresie obsługi osób ze szczególnymi potrzebami.

(akta kontroli str. 114)

1.4. W treści analizowanych dokumentów strategicznych tj.: „Strategia rozwoju gminy Tyczyn 2022-2030”; „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022”; „Program Rozwoju Gminy Tyczyn 2017-2022” znajdowały się zapisy odnoszące się do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. I tak:

- *Strategia Rozwoju Gminy Tyczyn 2022-2030* zawierała cel strategiczny 1: „Wysoka jakość życia i maksymalne wykorzystanie potencjałów rozwojowych Gminy” oraz cel operacyjny 1.2. „Poprawa dostępności usług publicznych, aktywizacja i pomoc społeczna oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”.

Burmistrz wyjaśnił, że w ramach tego celu zaplanowano działania takie jak usuwanie barier architektonicznych – przystosowanie budynków publicznych dla osób z niepełnosprawnościami oraz włączanie społeczne poprzez aktywizację osób starszych. Ponadto w karcie zadań inwestycyjnych (zadanie nr 11) zaplanowano niwelację barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych w budynkach użyteczności publicznej.

- *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Tyczyn na lata 2016-2022* zawierał założenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami przy realizacji inwestycji, w tym: rewitalizacji zespołu parkowego, przebudowie obiektów edukacyjnych i sportowych (łącznie, sala gimnastyczna), remoncie Sądu Grodzkiego.

- *Program Rozwoju Gminy Tyczyn 2017-2022* określał projekty zintegrowane w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, których celem było zwiększenie dostępu do usług społecznych, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i z ograniczeniami zdrowotnymi, zadania infrastrukturalne i społeczne zawierające elementy dostępności, m.in.: budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych, utworzenie środowiskowego domu samopomocy dla osób z otępieniem (choroba Alzheimera), inwestycje zakończone i oddane do użytku z uwzględnieniem zasad dostępności (m.in. rewitalizacja zespołu parkowego, szkoły, łączniki, sale gimnastyczne).

(akta kontroli str. 43-45)

1.5 W celu ustalenia czy w przypadku zlecenia lub powierzenia na podstawie umowy realizacji zadań publicznych finansowanych z udziałem środków publicznych określano w treści umów warunki służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań publicznych

z uwzględnieniem minimalnych wymagań służących zapewnieniu dostępności, analizą objęto nw. umowy finansowane z udziałem środków publicznych zawarte przez Gminę z podmiotami prywatnymi:

a) umowa z dnia 29 lutego 2024 r. dotycząca zorganizowania i przeprowadzenia kursu *Maria Magdalena*. W wyniku analizy stwierdzono, że umowa nie zawierała zapisów odnoszących się do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami dotyczących zapewnienia dostępności, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

b) umowa nr SIK/z/18/2024 z dnia 25 kwietnia 2024 r. dotycząca opracowania dokumentacji projektowej dla zadania pn.: „Przebudowa sanitariatów w budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie. Na skutek wniosku użytkownika (MGOK w Tyczynie) dotyczącego nowych rozwiązań projektowych oraz po przeprowadzeniu analizy¹⁵ podjęto decyzję o rozwiązaniu (za zgodą stron) ww. umowy¹⁶. W dniu 27 stycznia 2025 r. zawarto nową umowę (nr 4/SIK/z/2025) w zakresie opracowania dokumentacji projektowej dla zadania pn.: *Przebudowa budynku Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie usytuowanego na działce nr ew. 1718*, rozszerzającą zakres pierwotnie planowanej przebudowy. W umowie nie zawarto zapisów odnoszących się do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami dotyczących zapewnienia dostępności, jednak z jej treści wynikało, że opracowaniem należało objąć pomieszczenia wg *Programu funkcjonalno-użytkowego* dostarczonego przez użytkownika.

Burmistrz wyjaśnił, że ww. umowy dotyczą przebudowy tego samego węzła sanitarnego, z tym że pierwsza umowa obejmowała tylko przebudowę toalet a druga umowa została rozszerzona o przebudowę dodatkowych pomieszczeń. Z wyjaśnień Burmistrza wynika ponadto, że w obydwu umowach (w § 2 pkt. 2 umowy nr SIK/z/18/2024 z dnia 25 kwietnia 2024 r. oraz w § 3 umowy nr 4/SIK/z/2025 z dnia 27 stycznia 2025 r.), znajdują się zapisy, iż opracowaniem należy objąć pomieszczenia wg *programu funkcjonalno-użytkowego* dostarczonego przez użytkownika. *Program funkcjonalno-użytkowy* stanowi uzupełnienie-doszczegółowienie przedmiotu umowy (jest wymieniony w umowie).

Program funkcjonalno-użytkowy zakładał zaprojektowanie toalety dla niepełnosprawnych spełniającej minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej – zgodnie z UZD. W pkt. 2.1 wskazano m.in., że toaleta ma spełniać minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budynki, natomiast w pkt 3 *Programu* zapisano, że wszystkie elementy obiektu w części objętej przebudową, należało zaprojektować zgodnie z zasadami dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Z powyższego wynika, że na etapie ustalania warunków realizacji zadania (projektowania), zostały określone warunki służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

(akta kontroli str. 90-112)

1.6. W okresie objętym kontrolą Urząd prowadził stronę internetową pod adresem www.tyczyn.pl oraz stronę podmiotową BIP pod adresem

¹⁵ Protokół z dnia 7 stycznia 2025 r. sporządzony na okoliczność dalszych działań w zakresie opracowania dokumentacji projektowej dla realizowanego zadania.

¹⁶ Na podstawie porozumienia nr SIK/1/2025 z dnia 25 kwietnia 2024 r. rozwiązano umowę nr SIK/z/18/2024 z dnia 25 kwietnia 2024 r. za porozumieniem stron.

www.bip.tyczyn.pl. W wyniku oględzin¹⁷ ww. serwisów internetowych stwierdzono m.in. że:

- strony internetowe były prowadzone wyłącznie w języku polskim;
- dla każdej ze stron sporządzono odrębną deklarację dostępności;
- deklaracje dostępności cyfrowej zostały opublikowane na stronach internetowych, do których się odnosiły;
- deklaracje dostępności nie zostały sporządzone wg ustalonego wzoru, więcej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- na stronie <https://tyczyn.pl> nie umieszczono odnośników (linków) do deklaracji dostępności, więcej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- deklaracje dostępności zostały opublikowane w formacie HTML, ich struktura nie była zgodna z Tabelą struktury, deklaracje nie zawierały w odpowiednich miejscach identyfikatorów wymienionych w Tabeli identyfikatorów, więcej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

Z treści obydwu deklaracji dostępności wynikało, że nie dokonywano ich aktualizacji (brak było również wersji archiwalnych). W deklaracjach wskazano 14 sierpnia 2020 r. jako datę ostatniej aktualizacji strony internetowej po dokonaniu istotnej zmiany jej zawartości, polegającej w szczególności na zmianie wyglądu lub struktury prezentowanych informacji lub zmianie sposobu publikowania informacji. Deklaracje nie zawierały również informacji o dacie ostatniego przeglądu. Dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Nie stwierdzono nałożenia przez ministra ds. informatyzacji kar finansowych w związku z niezawieraniem w deklaracjach elementów wskazanych w art. 10 ust. 3-5 ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o *dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych*¹⁸.

(akta kontroli str. 16-21, 68-83)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Opracowane przez koordynatora plany działań na rzecz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami nie zawierały analizy stanu zapewnienia dostępności, a był to wymóg ustawowy – por. art. 14 ust. 3 UZD. „*Plan działania, o którym mowa w art. 14 ust. 2 pkt 2, obejmuje w szczególności analizę stanu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez podmiot, o którym mowa w ust. 1...*”. Ponadto w Urzędzie nie opracowano mierników służących do monitorowania (realizacji) wykonania ustawowych zadań przez koordynatora (pkt II.B.6 standardów kontroli zarządczej, w zw. z art. 14 ust. 1 i 2 pkt 1-3 UZD). Dodatkowo opublikowane na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu dane koordynatora były nieaktualne w zakresie nr pokoju oraz numeru telefonu kontaktowego (art. 14 ust. 5 UZD). Świadczy to o niezapewnieniu w tym zakresie przez Burmistrza rzetelnego nadzoru nad realizacją przez koordynatora ds. dostępności jego ustawowych zadań.

W ocenie NIK brak określenia mierników realizacji zadań podejmowanych przez koordynatora ds. dostępności, będących miarą skuteczności tych działań, na podstawie których można byłoby monitorować w jakim stopniu zostały osiągnięte zakładane cele i rezultaty, należy uznać za postępowanie nierzetelne. Monitorowanie

¹⁷ Oględziny przeprowadzono w dniu 9 maja 2025 r.

¹⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1440. Dalej: „UDC”.

działalności podmiotu w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami jest jednym z obowiązków koordynatora określonych w art. 14 ust. 2 UZD.

Burmistrz wyjaśnił, że obowiązki koordynatora są jednoznacznie określone w ustawie o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami i mają charakter ogólny, systemowy i wspierający. Burmistrz poinformował również, że w jednostce nie wprowadzono odrębnych mierników realizacji zadań wykonywanych przez koordynatora ze względu na fakt, iż zakres działań wymagających wprowadzenia mierników ilościowych jest niewielki. Prowadzenie rozbudowanego systemu mierników byłoby nieadekwatne i nieproporcjonalne do realnych potrzeb i możliwości. Ponadto ustawa nie nakłada bezpośredniego obowiązku stosowania mierników realizacji zadań przez koordynatora. W związku z tym, decyzja o ich wprowadzeniu mieści się w granicach uznania administracyjnego i autonomii organizacyjnej jednostki.

(akta kontroli str. 8-10, 43)

2. W jednej z dwóch badanych umów, zawartej z podmiotem prywatnym, w zakresie realizacji zadań publicznych finansowanych z udziałem środków publicznych, nie określono warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań publicznych, z uwzględnieniem minimalnych wymagań służących zapewnieniu dostępności, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 3 UZD.

W dniu 29 lutego 2024 r. pomiędzy Gminą Tyczyn a Pallotyńską Szkołą Nowej Ewangelizacji zawarto umowę o przeprowadzenie kursu pt.: „Maria Magdalena”. Kurs przeznaczony był dla kobiet w wieku powyżej 18 lat i obejmował m.in: wzmocnienie poczucia własnej wartości oraz inspirowanie do odkrycia swojej tożsamości i powołania życiowego jako kobiety. Kurs odbył się w dniach 1-3 marca 2024 r., w kursie uczestniczyły 32 osoby. W treści umowy o przeprowadzenie kursu nie określono warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań publicznych, z uwzględnieniem minimalnych wymagań służących zapewnieniu dostępności. Zgodnie z przepisem art. 4 ust. 3 UZD, *w przypadku zlecania lub powierzania, na podstawie umowy, realizacji zadań publicznych finansowanych z udziałem środków publicznych lub udzielania zamówień publicznych podmiotom innym niż podmioty publiczne, podmiot publiczny jest obowiązany do określenia w treści umowy warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań publicznych lub zamówień publicznych, z uwzględnieniem minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6.*

Burmistrz wyjaśnił, że brak szczegółowych zapisów w przedmiotowej umowie odnoszących się do zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami wynikał z niedostatecznego uwzględnienia i ugruntowanej praktyki obowiązujących przepisów UZD. Na etapie przygotowania umowy priorytetem było określenie merytorycznych aspektów realizacji kursu oraz zapewnienie jego skuteczności i zgodności z celem publicznym. Jednocześnie Burmistrz zaznaczył, że kurs nie zawierał barier uniemożliwiających udział osobom z niepełnosprawnością – odbywał się w obiekcie dostosowanym architektonicznie, a osoby zgłaszające specjalne potrzeby miały możliwość uzyskania indywidualnego wsparcia organizacyjnego.

Burmistrz wyjaśnił, iż uznaje konieczność systemowego podejścia do zapewnienia dostępności i wdrożenia odpowiednich procedur, które wyeliminują podobne uchybienia w tym zakresie w przyszłości.

(akta kontroli str. 88-112)

3. Nie dokonywano corocznych przeglądów i aktualizacji deklaracji dostępności stron internetowych www.tyczyn.pl oraz www.bip.tyczyn.pl. Deklaracje te nie zawierały informacji o dacie ostatniego przeglądu, a ostatnią istotną aktualizację przeprowadzono 14 sierpnia 2020 r. Zgodnie z przepisem art. 11 UDC, *podmioty publiczne dokonują przeglądu i aktualizacji deklaracji dostępności do dnia 31 marca każdego roku oraz niezwłocznie w każdym przypadku, gdy strona internetowa lub aplikacja mobilna podlega zmianom mogącym mieć wpływ na jej dostępność cyfrową.*

Burmistrz wyjaśnił, że deklaracje dostępności nie zawierają dat ostatniego przeglądu z powodu niedopatrzenia redakcyjnego podczas ich aktualizacji. Obowiązujące przepisy UDC wymagają, aby taka informacja była zamieszczona, jednak w tym przypadku element ten został pominięty. Burmistrz wyjaśnił, że zostanie to niezwłocznie skorygowane poprzez uzupełnienie deklaracji o datę ostatniego przeglądu, zgodnie z wymogami prawnymi i dobrymi praktykami w zakresie dostępności cyfrowej.

(akta kontroli str. 16-21, 58)

4. W serwisie <https://tyczyn.pl> nie umieszczono odnośników (linków) do deklaracji dostępności tej strony. Zgodnie z art. 10 ust. 8 UDC podmiot publiczny umieszcza link do opublikowanej deklaracji dostępności w taki sposób, aby użytkownik strony internetowej mógł mieć do niego dostęp podczas nawigacji po stronie internetowej.

Burmistrz wyjaśnił, że odnośnik do deklaracji na stronie tyczyn.pl był zamieszczony w taki sam sposób jak na stronie bip.tyczyn.pl, prawdopodobną przyczyną jego braku jest fakt, iż podczas przebudowy menu strony poprzez nieuwagę odnośnik został usunięty.

(akta kontroli str. 58, 68-83)

5. Deklaracje dostępności dla stron internetowych www.tyczyn.pl oraz www.bip.tyczyn.pl sporządzono nierzetelnie, ponieważ nie zostały sporządzone wg obowiązującego wzoru¹⁹, a ich struktura była niezgodna z Tabelą struktury²⁰ w zakresie m.in. tytułów sekcji/podsekcji: „Stan dostępności cyfrowej”; „Niezgodność z załącznikiem”; „Przygotowanie deklaracji dostępności”; „Obsługa wniosków i skarg związanych z dostępnością”; „Pozostałe informacje”; „Dostępność komunikacyjno-informacyjna”. Ponadto deklaracje nie zawierały w odpowiednich miejscach identyfikatorów wymienionych w Tabeli identyfikatorów²¹.

Burmistrz wyjaśnił, że niezgodność ta wynika z wcześniejszego zastosowania uproszczonego lub nieaktualnego wzoru deklaracji, który nie był zgodny z aktualnym załącznikiem do rozporządzenia Ministra

¹⁹ Określonego w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2018/1523 z dnia 11 października 2018 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego.

²⁰ Por.: strona BIP Ministerstwa Cyfryzacji, objaśnienia prawne dotyczące warunków technicznych publikacji oraz struktury dokumentu elektronicznego deklaracji dostępności, [link do treści dokumentu pn. „Warunki techniczne publikacji oraz struktura dokumentu elektronicznego deklaracji dostępności”](http://link.do.treści.dokumentu.pn.„Warunki.techniczne.publikacji.oraz.struktura.dokumentu.elektronicznego.deklaracji.dostępności.”).

²¹ *Ibidem*.

Cyfryzacji w sprawie wzoru deklaracji dostępności. Powyższe braki zostały zidentyfikowane w wyniku przeglądu wewnętrznego i będą niezwłocznie uzupełnione.

(akta kontroli str. 16-21, 58, 68-71)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia wyznaczenie przez Burmistrza Zespołu oraz koordynatora do spraw dostępności. W jednostce przeprowadzono audyt jej funkcjonowania jak również zdiagnozowano występujące bariery w obszarze dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej oraz opracowano i opublikowano plany działań na rzecz poprawy zapewnienia dostępności.

Negatywnie oceniono brak określenia mierników realizacji zadań podejmowanych przez koordynatora do spraw dostępności, będących miarą skuteczności tych działań. Dodatkowo zamieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu dane kontaktowe koordynatora były nieaktualne. Negatywnie NIK ocenia fakt, że deklaracje dostępności dla prowadzonych stron internetowych zawierały braki formalne, nie miały odpowiedniej struktury i nie były poddawane corocznym przeglądom oraz aktualizacji. Ponadto, w serwisie www.tyczyn.pl nie umieszczono odnośników (linków) do deklaracji dostępności tej strony (co zostało skorygowane w toku kontroli). Również w treści jednej z badanych umów zawartej z podmiotem prywatnym, dotyczącej realizacji zadań publicznych finansowanych z udziałem środków publicznych, nie określono warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

OBSZAR

2. Prowadzenie działalności przy spełnianiu wymagań służących zapewnieniu dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.

Opis stanu faktycznego

2.1. Zgodnie z art. 11 UZD, na stronie podmiotowej BIP Urzędu, opublikowano raporty o stanie zapewnienia dostępności podmiotu publicznego²² wg stanu na dzień 1 stycznia 2021 r. oraz 1 stycznia 2025 r. Raporty zawierały wymagane dane oraz zostały złożone na odpowiednich formularzach, z zachowaniem terminu określonego w art. 11 ust. 1 oraz art. 58 UZD, właściwemu wojewodzie. Na stronach internetowych Urzędu nie zamieszczono informacji o dacie publikacji raportów.

W raporcie wg stanu na dzień 1 stycznia 2021 r. wykazano, że:

- nie zapewniono wolnych od barier przestrzeni poziomych i pionowych, nie zastosowano rozwiązań architektonicznych, środków technicznych, ani nie zainstalowano urządzeń, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń (z wyłączeniem pomieszczeń technicznych), nie zapewniono informacji na temat rozkładu pomieszczeń, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy, nie zapewniono osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub uratowania w inny sposób;
- umożliwiono wstęp do budynku osobie korzystającej z psa asystującego;
- umożliwiono kontakt telefoniczny, korespondencyjny oraz przesyłanie faksów;
- nie zapewniono: komunikacji audiowizualnej, w tym z wykorzystaniem komunikatorów internetowych, przesyłania wiadomości SMS, MMS,

²² Dalej także: „Raport”.

pomocy tłumacza języka migowego – kontakt osobisty, poprzez strony internetowe;

- nie posiadano urządzenia/środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, takich jak pętle indukcyjne, systemy FM, systemy na podczerwień, czy „Bluetooth.”;
- zapewniono częściową zgodność prowadzonych serwisów internetowych;
- nie zapewniono na stronach internetowych Urzędu informacji o zakresie swojej działalności w postaci: tekstu odczytywanego maszynowo, nagrania treści w języku migowym (PJM), informacji w tekście łatwym do czytania (ETR);
- nie zapewniono dostępu alternatywnego w postaci: wsparcia innej osoby, wsparcia technologicznego, zmian w organizacji funkcjonowania podmiotu.

W raporcie wg stanu na dzień 1 stycznia 2025 r. wykazano, że:

- w budynku Urzędu zapewniono częściowo wolne od barier przestrzenie pionowe i poziome;
- zapewniono procedury ewakuacji, sprzęt i miejsce ewakuacji oraz przeszkolonych w tym zakresie pracowników;
- zapewniono częściowo możliwość ewakuacji lub ratowania wewnątrz budynku osobom ze szczególnymi potrzebami.

W pozostałym zakresie sytuacja wg stanu na 1 stycznia 2025 r. nie uległa zmianie w porównaniu do stanu z dnia 1 stycznia 2021 r.

Dane wykazane w raportach były zgodne z ustalonym w kontroli stanem faktycznym. Z dokumentacji Urzędu wynikało, że zrealizowano m.in. ujęte w planie 2022-2024 zadania polegające na dostosowaniu toalety na parterze budynku Urzędu dla osób ze szczególnymi potrzebami, oznakowano drzwi do pomieszczeń budynku w sposób czytelny dla osób ze szczególnymi potrzebami (w języku Braille’a) oraz (plan 2024-2026) wybudowano pochylnię zewnętrzną dla osób mających trudności z poruszaniem się. Nie zrealizowano natomiast zaplanowanego (plan 2020-2021) uruchomienia usługi zdalnego tłumacza on-line języka migowego.

Burmistrz wyjaśnił, że pod adresem <https://bip.tyczyn.pl/?c=mdTresc-cmPokazTresc-1240-4500> dostępny jest wniosek o udostępnienie usługi pozwalającej na komunikowanie się osoby niepełnosprawnej. Do chwili obecnej nikt nie zgłosił takiej potrzeby. Dodatkowo Burmistrz wskazał, że przygotowywana jest lista tłumaczy, z którymi po wpłynięciu wniosku zostanie nawiązana współpraca.

(akta kontroli str. 22-23, 114)

Nie stwierdzono przypadków nałożenia przez ministra właściwego ds. informatyzacji kar pieniężnych.

(akta kontroli str. 46-65)

2.2. W okresie od 20.09.2021 r. do 01.01.2025 r. do Urzędu nie były kierowane wnioski o zapewnienie dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej lub łącznie architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej.

W okresie od 02.01.2021 r. do 01.01.2025 r. do Urzędu nie były kierowane żądania zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej oraz skargi na brak dostępności cyfrowej²³.

Burmistrz wyjaśnił, że w okresie od 2 stycznia 2021 r. do 1 stycznia 2025 r. nie odnotowano skarg na brak dostępności.

(akta kontroli str. 57-63)

2.3. W toku kontroli sprawdzono spełnienie warunków dostępności cyfrowej serwisów internetowych www.tyczyn.pl oraz www.bip.tyczyn.pl wg kryteriów dostępności na poziomie podstawowym zgodnie z wytycznymi WCAG²⁴. Badanie przeprowadzono w oparciu o przygotowaną przez Departament Społeczeństwa Informacyjnego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów „Listę kontrolną do samodzielnego badania dostępności cyfrowej strony internetowej i jej zgodności z UZD oraz standardami WCAG 2.1. Podczas analizy stron posłużono się pytaniami z tzw. poziomu podstawowego. I tak:

na stronie <https://bip.tyczyn.pl>

- zapewniono widoczność elementu aktywnego przy nawigacji klawiaturą, tj. wyróżnienie – tzw. fokus (kryterium WCAG nr 2.4.7);
- brak dostępności za pomocą klawiatury wszystkich elementów aktywnych w serwisie (kryterium WCAG 2.1.1). Jeśli treść otwierała się w nowym oknie to nie można za pomocą samej klawiatury wrócić do poprzedniej strony (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- strona nie zawierała pułapki klawiaturowej tj. elementów/grup elementów blokujących dalszą nawigację (kryterium WCAG 2.2.1);
- brak ostrzeżeń przed otwarciem nowego okna/zakładki w przeglądarce, np. o treści „Link otwiera się w nowym oknie przeglądarki” (kryterium WCAG 2.4.4). Otwarcie treści w nowym oknie nie było poprzedzone stosownym komunikatem (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- nie występował mechanizm otwierającego się nowego okna bez udziału użytkownika (kryterium WCAG 2.4.4.);
- brak dostępności na stronie mapy strony lub wyszukiwarki (kryterium WCAG 2.4.5). Odnośnik do mapy strony był widoczny natomiast mapa strony nie zawierała aktywnych odnośników (linków) do poszczególnych elementów strony (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- zapewniono taki sam wygląd i działanie menu na wszystkich stronach (kryterium WCAG 2.4.5);
- podczas nawigacji klawiaturą fokus klawiatury poruszał się w logicznej kolejności, spójnej z układem wizualnym treści, tj. najczęściej od góry do dołu, od lewej do prawej (kryterium WCAG 2.4.3);
- nie występowały elementy, które szybko błyskają na czerwono lub gwałtownie zmieniają jasność (kryterium WCAG 2.3.1);

²³ Co stwierdzono na podstawie analizy rejestru spraw (skarg i wniosków) wpływających do Urzędu za lata 2021 r. - 2024 r.

²⁴ Wytyczne WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) - wytyczne dotyczące dostępności treści internetowych, które opierają się na czterech zasadach: 1/ postrzegalności; 2/funkcjonalności; 3/zrozumiałości; 4/solidności. Podmioty publiczne zapewniają dostępność cyfrową przez spełnienie przez ich stronę internetową lub aplikację mobilną wymagań określonych w tych wytycznych na trzech poziomach zgodności: podstawowym, średnim, zaawansowanym.

- brak widoczności całości informacji ze strony po powiększeniu widoku strony do 200% (kryterium WCAG 1.4.4) (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- zapewniono możliwość korzystania z treści strony bez względu na orientację ekranu pionową czy poziomą (kryterium WCAG 1.3.4);
- brak informacji na stronie przekazywanych wyłącznie za pomocą koloru, bez stosownej informacji tekstowej (kryterium WCAG 1.3.1; kryterium WCAG 1.4.1);
- nie występowały instrukcje odnoszące się do koloru elementu, np. „Kliknij w niebieski przycisk”, „Pole oznaczone na czerwono zawiera błędne informacje” (kryterium WCAG 1.4.1);
- brak informacji na stronie przekazywanych jedynie poprzez użycie pozycji lub formy elementu np.: „kliknij przycisk w prawym górnym rogu żeby zamknąć okno” „wybierz trójkąt aby przejść dalej” (kryterium WCAG 1.3.3);
- na stronie brak automatycznie uruchamiającego się dźwięku, trwającego co najmniej kilka sekund, niedającego się zatrzymać (kryterium WCAG 1.4.2);
- nie występowały migające lub poruszające się elementy, których miganie lub ruch nie były niezbędne dla zrozumienia informacji i których nie da się zatrzymać (kryterium WCAG 2.2.1; kryterium WCAG 2.2.2);
- występowały tytuły stron i ich struktura była poprawna (kryterium WCAG 2.4.2);
- występujące etykiety obok pól formularzy jasno informowały jakie dane należy wpisać w te pola (kryterium WCAG 3.3.2.);
- dla elementów filmowych, animowanych i dźwiękowych przekazujących informacje, nie występował opis tekstowy wyjaśniający czego dotyczą (kryterium WCAG 1.1.1., kryterium WCAG 1.2.1.; kryterium WCAG 1.2.3.) Pliki multimedialne - nagrania posiedzeń sesji Rady Miejskiej zostały opatrzone właściwym opisem tekstowym. Nagrania nie zawierają audiodeskrypcji i są odtwarzane w zewnętrznym serwisie YouTube. Przy użyciu narzędzi tego serwisu istnieje możliwość wyświetlania napisów (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- dla filmów lub animacji zawierających ścieżkę dźwiękową nie występowały napisy dla osób niesłyszących zawierające oprócz treści wypowiedzianych przez lektora również informacje o innych dźwiękach ważnych dla zrozumienia treści (kryterium WCAG 1.2.2.) (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- dla filmów i animacji nie występowała usługa audiodeskrypcji (kryterium WCAG 1.2.5.) Nagrania nie zawierają audiodeskrypcji i są odtwarzane w zewnętrznym serwisie YouTube. Przy użyciu narzędzi tego serwisu istnieje możliwość wyświetlania napisów (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- w przypadku linków do dokumentów do pobrania występowały informacje o formacie i rozmiarze pliku a w razie potrzeby również o języku dokumentu (kryterium WCAG 2.4.4.).

Na stronie www.tyczyn.pl:

- zapewniono widoczność elementu aktywnego przy nawigacji klawiaturą, tj. wyróżnienie – tzw. fokus (kryterium WCAG nr 2.4.7);
- brak dostępności za pomocą klawiatury wszystkich elementów aktywnych w serwisie (kryterium WCAG 2.1.1). Jeśli treść otwierała się w nowym oknie to nie można za pomocą samej klawiatury wrócić do poprzedniej strony (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- strona nie zawierała pułapki klawiaturowej tj. elementów/grup elementów blokujących dalszą nawigację (kryterium WCAG 2.2.1);
- brak ostrzeżeń przed otwarciem nowego okna/zakładki w przeglądarce, np. o treści „Link otwiera się w nowym oknie przeglądarki” (kryterium WCAG 2.4.4). Otwarcie treści w nowym oknie nie było poprzedzone stosownym komunikatem (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- nie występował mechanizm otwierającego się nowego okna bez udziału użytkownika (kryterium WCAG 2.4.4.);
- zapewniono dostępność na stronie mapy strony lub wyszukiwarki (kryterium WCAG 2.4.5);
- zapewniono taki sam wygląd i działanie menu na wszystkich stronach (kryterium WCAG 2.4.5);
- podczas nawigacji klawiaturą fokus klawiatury poruszał się w logicznej kolejności, spójnej z układem wizualnym treści, tj. najczęściej od góry do dołu, od lewej do prawej (kryterium WCAG 2.4.3);
- nie występowały elementy, które szybko błyskają na czerwono lub gwałtownie zmieniają jasność (kryterium WCAG 2.3.1);
- brak widoczności całości informacji ze strony po powiększeniu widoku strony do 200% (kryterium WCAG 1.4.4) (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- zapewniono możliwość korzystania z treści strony bez względu na orientację ekranu pionową czy poziomą (kryterium WCAG 1.3.4);
- brak informacji na stronie przekazywanych wyłącznie za pomocą koloru, bez stosownej informacji tekstowej (kryterium WCAG 1.3.1; kryterium WCAG 1.4.1);
- nie występowały instrukcje odnoszące się do koloru elementu, np. „Kliknij w niebieski przycisk”, „Pole oznaczone na czerwono zawiera błędne informacje” (kryterium WCAG 1.4.1);
- na stronie brak automatycznie uruchamiającego się dźwięku, trwającego co najmniej kilka sekund, niedającego się zatrzymać (kryterium WCAG 1.4.2);
- nie występowały migające lub poruszające się elementy, których miganie lub ruch nie były niezbędne dla zrozumienia informacji i których nie da się zatrzymać (kryterium WCAG 2.2.1; kryterium WCAG 2.2.2);
- występowały tytuły stron i ich struktura była poprawna (kryterium WCAG 2.4.2);
- występujące etykiety obok pól formularzy mówiły jasno jakie dane należy wpisać w te pola (kryterium WCAG 3.3.2.);

- dla elementów filmowych, animowanych i dźwiękowych przekazujących informacje, nie występował opis tekstowy wyjaśniający czego dotyczą (kryterium WCAG 1.1.1., kryterium WCAG 1.2.1.; kryterium WCAG 1.2.3.) Pliki multimedialne -nagrania posiedzeń sesji Rady Miejskiej zostały opatrzone właściwym opisem tekstowym. Nagrania nie zawierają audiodeskrypcji i są odtwarzane w zewnętrznym serwisie YouTube. Przy użyciu narzędzi tego serwisu istnieje możliwość wyświetlania napisów (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- dla filmów lub animacji zawierających ścieżkę dźwiękową nie występują napisy dla osób niesłyszących zawierające oprócz treści wypowiedzianych przez lektora również informacje o innych dźwiękach ważnych dla zrozumienia treści (kryterium WCAG 1.2.2.) (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- dla filmów i animacji nie występowała usługa audiodeskrypcji (kryterium WCAG 1.2.5.) Nagrania nie zawierają audiodeskrypcji i są odtwarzane w zewnętrznym serwisie YouTube. Przy użyciu narzędzi tego serwisu istnieje możliwość wyświetlania napisów (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*);
- część dokumentów do pobrania nie zawierała informacji o formacie i rozmiarze pliku (kryterium WCAG 2.4.4.) (dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Przeprowadzone badanie, mające na celu ocenę dostępności cyfrowej serwisów internetowych Urzędu w oparciu o kryteria zdefiniowane na poziomie podstawowym WCAG, wykazało brak dostępności cyfrowej niektórych elementów strony internetowej (brak spełnienia kryteriów WCAG na poziomie podstawowym). Znalezienie błędu na poziomie podstawowym daje podstawę do oceny, że badane strony nie spełniają wytycznych WCAG, co opisano sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 68-83)

2.4. Budynek Urzędu Miejskiego w Tyczynie, w którym prowadzona była obsługa interesantów, był zlokalizowany w centrum Tyczyna. Przed budynkiem znajdował się ogólnodostępny parking dla samochodów osobowych. Wejście do budynku było ogólnodostępne w godzinach pracy Urzędu. Do wejścia głównego do Urzędu prowadziły schody, na których zainstalowano podjazdy dla osób niepełnosprawnych. Drugie wejście do Urzędu znajdowało się z tyłu budynku i było wyłączone z użytkowania ze względu na dobiegające końca prace budowlane związane z realizowaną inwestycją polegającą m.in. na dobudowaniu schodów zewnętrznych wraz z pochylnią przeznaczoną do ruchu pieszego i dla osób poruszających się za pomocą wózka inwalidzkiego. Inwestycja była na ukończeniu, trwały ostatnie czynności związane z odbiorem. W trakcie trwania kontroli, tj. w dniu 27 maja 2025 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego wydał decyzję²⁵ udzielając pozwolenia na użytkowanie zewnętrznej pochylni dla osób niepełnosprawnych zrealizowanej jako część inwestycji pn.: „przebudowa i rozbudowa budynku użyteczności publicznej – Urzędu Miejskiego w Tyczynie”²⁶.

Burmistrz wyjaśnił, że podjazd przy głównym wejściu był tymczasowy i nie nadawał się do samodzielnego pokonania przez osobę niepełnosprawną ze względu na niewłaściwy kąt nachylenia. Po wykonaniu i oddaniu do użytku

²⁵ Sygn. PINB.5121.6.1.2025.

²⁶ Burmistrz zrzekł się prawa do wniesienia odwołania od decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Z dniem 30 maja 2025 r. decyzja stała się ostateczna.

pochylni dla osób z niepełnosprawnościami, podjazd tymczasowy zostanie rozebrany. Istniejące pochyty i poręcze przy schodach zewnętrznych zamontowane po obydwu stronach tych schodów spełniają wymagane warunki techniczne.

(akta kontroli str. 113-119)

Przeprowadzone oględziny budynku Urzędu wykazały m.in, że:

- do budynku doprowadzono utwardzone dojście;
- na ogólnodostępnym parkingu przed budynkiem Urzędu wydzielono dwa miejsca postojowe o odpowiednich wymiarach oznaczone znakami pionowymi oraz poziomymi dla osób z niepełnosprawnościami;
- teren Urzędu nie był ogrodzony;
- przy wejściu do budynku zastosowano podjazdy dla osób poruszających się za pomocą wózka inwalidzkiego - dostępny jest tylko parter budynku, brak urządzeń technicznych zapewniających osobom z niepełnosprawnościami dostęp na kondygnacje z pomieszczeniami użytkowymi;
- zapewniono odpowiednie położenie drzwi wejściowych do budynku, drzwi miały odpowiedni kształt i wymiary;
- zapewniono oświetlenie wejścia do budynku;
- zapewniono miejsce zbiórki do ewakuacji lub ratowania osób ze szczególnymi potrzebami zlokalizowane przed budynkiem Urzędu. Koordynator ds. dostępności oświadczyła, że w Urzędzie są zapewnione procedury ewakuacji lub ratowania osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto Urząd dysponował sprzętem do ewakuacji w postaci noszy;
- na parterze budynku zainstalowano jedno ogólnodostępne pomieszczenie higieniczno-sanitarne (toaleta) odpowiednio przystosowane dla osób niepełnosprawnych;
- pomieszczenia ogólnodostępne były oznaczone w języku Braille'a;
- zmiany poziomu podłogi zostały oznaczone żółto-czarną taśmą ostrzegawczą;
- koordynator ds. dostępności oświadczyła, że w Urzędzie jest zapewniony dostęp dla osoby z psem asystującym.

Budynek Urzędu nie spełniał minimalnych wymagań w zakresie dostępności architektonicznej osobom ze szczególnymi potrzebami, ponieważ:

- budynek nie był pozbawiony barier poziomych i pionowych w ramach przestrzeni komunikacyjnych oraz nie posiadał zainstalowanych urządzeń ani nie zastosowano w nim innych środków technicznych bądź rozwiązań architektonicznych, które umożliwiałyby dostęp do wszystkich pomieszczeń, za wyjątkiem pomieszczeń technicznych.
- brak windy w budynku uniemożliwiał dostęp do wyższych pięter budynku osobom z ograniczeniami w poruszaniu się;
- nie zapewniono informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, w sposób dotykowy lub głosowy.

Do dnia oględzin NIK nie podjęto wymaganych art. 4 ust. 2 pkt 2 UZD rzetelnych działań w ramach zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, mających na celu usunięcie ww. barier:

- progów o wysokości powyżej 2 cm w drzwiach wejściowych do budynku oraz części ogólnodostępnych pomieszczeń;

- niedostosowania do ruchu osób z niepełnosprawnościami części ogólnodostępnych pomieszczeń ze zróżnicowanym poziomem podłóg;
- nieodpowiednich wymiarów i parametrów drzwi wewnętrznych;
- niewyposażenia schodów wewnętrznych w poręcze przyściennie, umożliwiające lewo- i prawostronne ich użytkowanie;
- braku poręczy na schodach prowadzących do budynku od strony zewnętrznej przy podjeździe przeznaczonym dla ruchu osób z niepełnosprawnościami”.

Więcej w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 84-87)

2.5. Zgodnie z danymi wykazanymi w raporcie o stanie dostępności (wg stanu na dzień 1 stycznia 2025 r.) w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej zapewniono kontakt z Urzędem za pomocą poczty elektronicznej. W pozostałych aspektach dostępność informacyjno-komunikacyjna nie została zapewniona, co zostało potwierdzone w toku kontroli. Dalszy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 53-56)

2.6. Burmistrz wyjaśnił, że realizacja przepisów ustawy, pomimo podejmowanych działań, napotykała i nadal napotyka istotnie trudności o charakterze praktycznym (m.in. braki kadrowe, organizacyjne, trudności w pozyskaniu środków) i systemowym (brak stabilnych źródeł finansowania, niewystarczające wsparcie z poziomu centralnego). Kluczowe problemy wynikają przede wszystkim z ograniczonych możliwości finansowych samorządu, przy jednoczesnym braku trwałego, przewidywalnego i łatwo dostępnego wsparcia ze źródeł zewnętrznych (w szczególności ze środków PFRON, które często okazują się niewystarczające lub trudne do uzyskania na konkretne zadania inwestycyjne i organizacyjne). Należy zaznaczyć, że trudno jest jednoznacznie wskazać przepisy ustawy, których realizacja byłaby szczególnie problematyczna w oderwaniu od całościowego kontekstu funkcjonowania jednostki. Niemniej jednak zasadne byłoby rozważenie zmian legislacyjnych polegających na zwiększeniu elastyczności i dostosowaniu zakresu obowiązków do rzeczywistych możliwości jednostek, czy też wprowadzeniu mechanizmu wsparcia finansowego dedykowanego jednostkom samorządu terytorialnego. Zaproponowane kierunki zmian umożliwiłyby bardziej efektywną i praktyczną realizację celów ustawy, zapewniając jednocześnie proporcjonalność pomiędzy nałożonymi obowiązkami, a rzeczywistymi możliwościami jednostki samorządu terytorialnego.

(akta kontroli str. 92-93)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Budynek Urzędu nie spełniał minimalnych wymagań pod względem dostępności architektonicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Nie zapewniono w nim wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych (art. 6 pkt 1 lit. a) UZD) oraz instalacji urządzeń lub zastosowania środków technicznych i rozwiązań architektonicznych (np. dźwigu osobowego), które umożliwiałyby dostęp na wyższe kondygnacje z pomieszczeniami użytkowymi (art. 6 pkt 1 lit. b) UZD), nie zapewniając w tym względzie również dostępu alternatywnego (art. 7 ust. 1 UZD).

Ponadto do dnia oględzin NIK nie podjęto wymaganych art. 4 ust. 2 pkt 2 UZD rzetelnych działań w ramach zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, mających na celu usunięcie części barier. Stwierdzono bowiem:

- występowanie barier w postaci progów o wysokości powyżej 2 cm w drzwiach wejściowych do budynku oraz części ogólnodostępnych pomieszczeń użytkowych;
- brak odpowiednich wymiarów i parametrów drzwi wewnętrznych;
- brak przystosowania ogólnodostępnych pomieszczeń gospodarczych ze zróżnicowanym poziomem podłóg do ruchu osób z niepełnosprawnościami;
- brak zainstalowanych poręczy od strony ściany na schodach wewnątrz budynku;
- brak zainstalowanych poręczy od strony zewnętrznej przy podjeździe przeznaczonym dla ruchu osób z niepełnosprawnościami.

Burmistrz wyjaśnił m.in., iż budynek Urzędu został wybudowany na przełomie lat 70-tych i 80-tych ubiegłego wieku, zgodnie z obowiązującymi w tamtym czasie przepisami. W latach 2006-2007 przeprowadzono remont posadzek na korytarzach, okładzin schodów klatki schodowej oraz balustrad i pochwytów oraz wymiany całej stolarki drzwiowej w całym budynku, które w części nie spełniają nowych obowiązujących przepisów w zakresie barier architektonicznych związanych z dostępnością dla osób niepełnosprawnych. Posadzki, okładziny oraz drzwi są w bardzo dobrym stanie, a ich ponowna przebudowa wiązałaby się z ogromnymi kosztami, których Gmina samodzielnie (bez zewnętrznej pomocy) nie jest w stanie udźwignąć. Po oddaniu do użytku pochylni dla osób z niepełnosprawnościami prowadzącej na parter budynku Urzędu w dniu 30 maja 2025 r., zostaną poczynione dalsze starania likwidacji lub pomniejszenia progów do pomieszczeń i innych wymaganych przepisami barier architektonicznych na poziomie parteru po uzyskaniu dofinansowania.

Burmistrz wyjaśnił ponadto m.in., że od strony wschodniej budynku znajduje się zabytkowy wał obronny miasta średniowiecznego będącego zabytkiem. Ponadto budynek od strony północnej zlokalizowany jest w granicy działki sąsiedniej będącej prywatną własnością, od strony zachodniej w granicy pasa drogowego. Na dzień dzisiejszy brak możliwości usytuowania zewnętrznego dźwigu, ze względu na ww. uwarunkowania. Wykonanie dźwigu wewnętrznego jest również problematyczne z uwagi na fakt, że pod budynkiem Urzędu w piwnicach znajduje się schron, którego konstrukcja zostałaby naruszona przy budowie windy wewnątrz budynku. Od 2017 r. wielokrotnie rozważano i konsultowano z architektami i rzeczoznawcą p.poż. i BHP budowę windy, chociażby przy zadaniu obejmującym m.in. budowę pochylni dla osób niepełnosprawnych i schodach ewakuacyjnych, których budowę rozpoczęto i budowa windy przy obecnych uwarunkowaniach była niemożliwa. Od dwóch lat Gmina czyni starania pozyskania sąsiedniej działki od osoby prywatnej. Na ten moment własność działki jest nieuregulowana i nie ma możliwości szybkiego zakupu i budowy windy zewnętrznej nie kolidującej z ww. obwarowaniami. Balustrady i poręcze przyściennie były wykonywane w 2007 r., braki poręczy obejmują niewielkie fragmenty. Wiele kontroli BHP przez cały okres użytkowania –

nie wносиły uwag do krótkich odcinków brakujących pochwyty. Gmina poczyni starania w zakresie ich uzupełnienia.

(akta kontroli str. 84-87, 113-114)

2. Nie zapewniono w budynku Urzędu informacji na temat rozkładu pomieszczeń w sposób dotykowy lub głosowy, co było niezgodne z art. 6 pkt 1 lit. c) UZD, na podstawie którego w zakresie dostępności architektonicznej budynku powinna być zapewniona informacja na temat rozkładu pomieszczeń budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy.

Burmistrz wyjaśnił, że informacja w sposób głosowy jest dostępna, jednak w celu zapewnienia komfortu pracy i niezakłócania funkcjonowania Urzędu, dźwięk informacji głosowej został wyłączony. Informacja dotykowa (tyflomapy) będzie realizowana w kolejnych etapach.

(akta kontroli str. 84-87, 114)

3. Serwisy internetowe Urzędu: www.bip.tyczyn.pl oraz www.tyczyn.pl nie spełniały na poziomie podstawowym kryteriów dostępności cyfrowej określonych w wytycznych WCAG załączonych do UDC. Stwierdzono niezgodność z kryteriami WCAG, tj.:
- występowanie informacji na stronie przekazywanych jedynie poprzez użycie formy elementu (kryterium WCAG 1.3.3); w serwisie www.tyczyn.pl znajduje się informacja przekazana jedynie poprzez użycie formy elementu tj.: „Kliknij w obrazek by przejść do bazy wiedzy o cyberbezpieczeństwie²⁷”;
 - występowanie poszerzonych opisów dla złożonych elementów graficznych (kryterium WCAG 1.1.1) tj.:
 - w serwisie www.tyczyn.pl zamieszczono ogłoszenie Burmistrza Tyczyna – *Plan Ogólny Gminy Tyczyn*, które stanowi treść nietekstową (forma pliku pdf z elementami graficznymi²⁸);
 - w serwisie: www.tyczyn.pl zamieszczono linki do publikatorów prawnych w formie graficznej, bez alternatywy tekstowej²⁹;
 - na stronie: www.bip.tyczyn.pl zamieszczono schemat organizacyjny Urzędu Miejskiego (schemat ma formę pliku graficznego, brak alternatywy tekstowej)³⁰;
 - brak zapewnienia dostępności za pomocą klawiatury wszystkich aktywnych elementów w serwisach: www.tyczyn.pl i www.bip.tyczyn.pl (kryterium WCAG 2.1.1.) (jeśli treść otwierała się w nowym oknie to nie było możliwości powrotu do poprzednie strony za pomocą samej klawiatury);
 - brak informacji o formacie i rozmiarze plików do pobrania (kryterium WCAG 2.4.4.) (część dokumentów do pobrania nie zawierała informacji o formacie i rozmiarze pliku)³¹;

²⁷ <https://tyczyn.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-457> zawiera informację przekazaną jedynie poprzez użycie formy elementu.

²⁸ <https://tyczyn.pl/?c=mdAktualnosci-cmPokaz-479>.

²⁹ <https://tyczyn.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-352>.

³⁰ https://bip.tyczyn.pl/SCHEMAT_ORGANIZACYJNY_URZEDU_MIEJSKIEGO.

³¹ Dotyczy serwisu internetowego www.tyczyn.pl.

- brak ostrzeżeń przed otwarciem nowego okna/zakładki w przeglądarce, np. o treści „Link otwiera się w nowym oknie przeglądarki” (kryterium WCAG 2.4.4). Otwarcie treści w nowym oknie nie było poprzedzone stosownym komunikatem³²;
- brak dostępności na stronie mapy strony lub wyszukiwarki (kryterium WCAG 2.4.5). Odnośnik do mapy strony był widoczny natomiast mapa strony nie zawierała aktywnych odnośników (linków) do poszczególnych elementów strony³³;
- brak widoczności całości informacji ze strony po powiększeniu widoku strony do 200% (kryterium WCAG 1.4.4)³⁴;
- dla filmów lub animacji zawierających ścieżkę dźwiękową nie występowały napisy dla osób niesłyszących zawierające oprócz treści wypowiedzianych przez lektora również informacje o innych dźwiękach ważnych dla zrozumienia treści (kryterium WCAG 1.2.2.)³⁵;
- dla filmów i animacji nie występowała usługa audiodeskrypcji (kryterium WCAG 1.2.5.) Nagrania nie zawierają audiodeskrypcji.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 UDC, podmiot publiczny zapewnia dostępność cyfrową przez spełnienie przez jego stronę internetową, zarządzane elementy strony internetowej, jego aplikację mobilną lub zarządzane elementy aplikacji mobilnej wymagań określonych w załączniku do ustawy.

Burmistrz wyjaśnił, że po sprawdzeniu serwisów tyczyn.pl oraz bip.tyczyn.pl walidatorem WCAG https://achecks.org/achecker/stwierdzono_m.in.1/brak_tekstow_alternatywnych_dla_elementow_nietekstowych (kryterium 1.1.1 – treść nietekstowa) 2/niewystarczający kontrast kolorystyczny (kryterium 1.4.3. – kontrast minimum) 3/nieprawidłowa struktura nagłówków (kryterium 1.3.1 – Informacje i relacje) 4/nieczytelne lub nieopisane linki (kryterium 2.4.4 – cel łączy).

Burmistrz wyjaśnił, że są to błędy edytorskie wynikające z zamieszczonych treści oraz materiałów informacyjnych lub przez niedopatrzenie osoby publikującej treść.

(akta kontroli str. 69-83, 115)

4. W Urzędzie nie zainstalowano urządzeń lub środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia. Tym samym nie zostały spełnione minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności informacyjno-komunikacyjnej określone w art. 6 pkt 3 lit. b UZD.

Burmistrz wyjaśnił, że zgodnie z planem działania na 2025 r. zainstalowanie pętli indukcyjnej w Urzędzie Miejskim w Tyczynie zaplanowane jest w 2025 r.

(akta kontroli str. 84-86, 114)

5. Nie zapewniono minimalnej dostępności informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami poprzez zagwarantowanie na stronie internetowej Urzędu informacji o zakresie jego działalności –

³² Dotyczy serwisów internetowych Urzędu: www.bip.tyczyn.pl oraz www.tyczyn.pl.

³³ Dotyczy serwisu www.bip.tyczyn.pl.

³⁴ Dotyczy serwisów internetowych Urzędu: www.bip.tyczyn.pl oraz www.tyczyn.pl.

³⁵ Dotyczy serwisów internetowych Urzędu: www.bip.tyczyn.pl oraz www.tyczyn.pl.

w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania (art. 6 pkt 3 lit. c UZD).

Burmistrz wyjaśnił, że brak powyższych form wynikał przede wszystkim z ograniczeń organizacyjnych oraz technicznych w szczególności: 1/Brak odpowiednich zasobów kadrowych i technicznych – Urząd nie dysponuje obecnie personelem ani narzędziami specjalistycznymi umożliwiającymi samodzielne przygotowanie materiałów w języku migowym oraz tekście łatwym do czytania. Przygotowanie tych materiałów wymaga zaangażowanych wykwalifikowanych tłumaczy PJM. 2/ Ograniczenia budżetowe – środki finansowe przeznaczone na bieżącą obsługę i utrzymanie strony internetowej nie obejmowały w przeszłości wydatków związanych z tworzeniem multimedialnych lub specjalistycznych wersji treści. Urząd planuje jednak w kolejnych okresach uwzględnić te potrzeby w budżecie.

(akta kontroli str. 115, 118-119)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia dostosowanie toalety w budynku Urzędu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wprowadzenie oznaczeń pomieszczeń w języku Braille'a oraz piktogramów, urządzenie stanowisk postojowych dla osób z niepełnosprawnościami oraz oddanie do użytku pochylni przeznaczonej do ruchu pieszego i dla osób poruszających się za pomocą wózka inwalidzkiego. Działania te istotnie poprawiły dostępność Urzędu, z ustaleń kontrolnych wynika jednak, że nie wyeliminowano szeregu innych barier, których występowanie nie pozwala uznać, że zostały spełnione minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami we wszystkich ich rodzajach.

Negatywnie oceniono brak zapewnienia w budynku wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych (z uwagi m.in. na brak dźwigu osobowego lub innego urządzenia technicznego zapewniającego osobom niepełnosprawnym dostęp na wyższe kondygnacje z pomieszczeniami użytkowymi). Badanie mające na celu ocenę dostępności cyfrowej serwisów internetowych Urzędu w oparciu o kryteria zdefiniowane na poziomie podstawowym WCAG, wykazało brak dostępności cyfrowej niektórych elementów strony internetowej (brak spełnienia kryteriów WCAG na poziomie podstawowym). Na stronach internetowych Urzędu nie zapewniono informacji o działalności Urzędu w wymaganych formach. W Urzędzie nie udostępniono informacji na temat rozkładu pomieszczeń w sposób dotykowy lub głosowy, a także nie zainstalowano urządzeń do obsługi osób słabosłyszących, nie zapewniając w tym względzie również dostępu alternatywnego.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zaktualizowanie danych kontaktowych koordynatora do spraw dostępności na stronie BIP Urzędu.
2. Terminowe dokonywanie przeglądu i aktualizacji deklaracji dostępności cyfrowej.
3. Podjęcie działań w celu zapewnienia minimalnych wymagań dotyczących dostępności architektonicznej Urzędu, o których mowa w art. 6 pkt. 1 lit. a), b), c) UZD.

4. Podjęcie działań w celu zapewnienia pełnej dostępności cyfrowej serwisów internetowych www.bip.tyczyn.pl oraz www.tyczyn.pl poprzez spełnienie wymagań określonych w załączniku do UDC.
5. Zapewnienie na stronie internetowej Urzędu informacji o zakresie jego działalności - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania.
6. Podjęcie działań mających na celu instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia.
7. Uwzględnianie w treści zawieranych umów, z podmiotem innym niż publiczny, warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z uwzględnieniem minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6 UZD.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 21 lipca 2025 r.

Kontroler
Wojciech Kajzar
Specjalista k.p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p.o. Wicedyrektor
Witold Pałasz

.....
podpis